

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617206747
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5617206747.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a Mgr. Anny Mihálikovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom u otca, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: D. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., J. XXXX/XX, zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Danielou Paškovou, advokátkou so sídlom D., J. D. XXXX/XX, a otca: E. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., G. L. XXX/XX, prechodne bytom O. L., J. XXXX/XX, zastúpeného splnomocneným zástupcom Mgr. Samuelom Dorociakom, advokátom so sídlom O. D., Y. XXX/X, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/92/2017-460 zo dňa 21. februára 2019, takto

rozhodol:

I. Uznesenie okresného súdu vo výroku II. mení tak, že matka je do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/92/2017, oprávnená stýkať sa s maloletým P. U., nar. XX. XX. XXXX, každý prvý utorok v kalendárnom mesiaci, v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod. v Detskom centre Slovensko, so sídlom K. H. XXX, Z., v prítomnosti psychológa Detského centra Slovensko, a každú tretiu sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 14:00 hod. do 16:00 hod. v prítomnosti otca.

Súd povoľuje realizovať styk matky s maloletým P. U., nar. XX. XX. XXXX, v sprievode jeho mladšieho súrodenca O. L., nar. XX. XX. XXXX.

Matka si maloletého pred uskutočnením styku v sobotu prevezme maloletého v mieste jeho obvyklého pobytu, kam maloletého po uskutočnení styku i vráti. Pri uskutočňovaní styku v Detskom centre Slovensko v Z. sa rodičom maloletého ukladá povinnosť dodržiavať pokyny pracovníkov Detského centra Slovensko.

Otec je povinný maloletého P. U. na styk s matkou riadne pripraviť a tento umožniť.

Rodičia sú povinní v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku.

Otec je povinný v prípade, ak sa zo závažných dôvodov na strane maloletého alebo jeho otca nebude môcť styk matky s maloletým v určenom čase uskutočniť, poskytnúť matke náhradný termín stretnutia v rovnakom rozsahu a čase bezprostredne po odpadnutí prekážky brániacej v styku matky so synom, v prípade poskytnutia náhradného termínu za styk realizovaný v Detskom centre Slovensko po dohode s pracovníkmi centra.

Týmto uznesením sa mení uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/92/2017-369 zo dňa 30. 08. 2018 o neodkladnom opatrení, ktorým bol naposledy upravený styk matky so synom.

II. Uznesenie okresného súdu vo výroku I., ktorým súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zákazom styku matky s maloletým P. U. zamietol, zostáva nedotknuté.

o d ō v o d n e n i e :

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 9P/92/2017-460 zo dňa 21. 02. 2019 návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zákazom styku matky s maloletým P. U. zamietol (výrok I.). Zrušil uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/92/2017 zo dňa 30. 08. 2018 o nariadení neodkladného oparenia, ktorým sa dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci samej sp. zn. 9P/92/2017 upravil styk matky s maloletým P. U. tak, že nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého je matka do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/92/2017 oprávnená stýkať sa s maloletým P. U. v prítomnosti otca a v prítomnosti psychológa Detského centra Slovensko každý prvý utorok v kalendárnom mesiaci, v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod., v Detskom centre Slovensko, Z.. Styk matky s maloletým súd povolil realizovať v sprievode jeho mladšieho súrodenca O. L., nar. XX. XX. XXXX. Rodičom maloletého zároveň uložil povinnosť dodržiavať pokyny pracovníkov Detského centra Slovensko pri uskutočňovaní styku a otcovi maloletého uložil maloletého na styk s matkou riadne pripraviť (výrok II.).

V odôvodnení uviedol, že otec maloletého sa návrhom podaným dňa 04. 10. 2017 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadal dočasne zveriť maloletého do jeho starostlivosti, súčasne požiadal, aby súd začal konanie o zmenu osobnej starostlivosti. Uznesením zo dňa 27. 04. 2018 súd začal konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Uznesením zo dňa 09. 10. 2017 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou minimálneho výživného. Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoP/10/2018 zo dňa 19. 03. 2018 bolo neodkladné opatrenie potvrdené a odvolací súd súčasne nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk matky s dieťaťom tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým dvakrát mesačne v rozsahu 1,5 hodiny v období prvých 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia za prítomnosti otca a za prítomnosti pracovníka Referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia je matka oprávnená stretávať sa s maloletým dvakrát mesačne v rozsahu 1,5 hodiny bez prítomnosti otca a za prítomnosti pracovníka Referátu poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Uznesením zo dňa 30. 08. 2018 súd zrušil predchádzajúce neodkladné opatrenie o úprave styku a nanovo upravil styk matky s dieťaťom tak, že matka je oprávnená v období prvých dvoch mesiacov od vykonateľnosti rozhodnutia stýkať sa s maloletým v prítomnosti otca a prítomnosti psychológa Detského centra Slovensko každý utorok v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod. v Detskom centre Slovensko, Z. a po uplynutí dvoch mesiacov od vykonateľnosti rozhodnutia v prítomnosti psychológa Detského centra Slovensko každý utorok v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod. v Detskom centre Slovensko, Z.. Súd povolil realizovať styk matky s maloletým v sprievode jeho mladšieho súrodenca O. L..

Podaním doručeným súdu dňa 22. 01. 2019 otec maloletého podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd do právoplatného skončenia konania vo veci samej zakázal styk matky s maloletým s odôvodnením, že stretnutia, ktoré prebehli za jeho prítomnosti prebehli relatívne dobre. Po stretnutí 02. 10. 2018, ktoré sa uskutočnilo bez jeho prítomnosti, bol maloletý podráždenejší, začali sa u neho opäť prejavovať očné tiky, v noci sa bál. Na stretnutie dňa 09. 10. 2018 nechcel ísť, plakal. Maloletý sa mu zdôveril, že v čase, keď psychologičky detského centra opustia miestnosť alebo sa pozerajú do mobilu, matka mu kladie rôzne otázky, ktoré na neho negatívne pôsobia, vyvolávajú strach a obavu. Matka svojimi otázkami na dieťa vyvíja psychický nátlak, maloletý nevie ako má na takéto situácie reagovať. Od uvedeného obdobia je maloletý viac chorľavý, pokašliava, stratil chuť do jedla, bojí sa zaspávať sám, je viac zadumaný. Matka 18. 10. 2018 bez vopred dojednaného stretnutia prišla do školy, ktorú maloletý navštevuje a so súhlasom triednej učiteľky sa s maloletým stretla. Po skončení vyučovania bol vystrašený, bál sa, uviedol, že nechce, aby matka za ním takto chodila. Pri rozhovore s kolíznym opatrovníkom dňa 25. 10. 2018 sa maloletý vyjadril, že sa bál, že ho matka vezme do D., keď za ním prišla do školy. V dôsledku zhoršeného zdravotného stavu dieťaťa navštívili psychiatrickú ambulanciu MUDr. D. N., ktorá u maloletého nezistila pôvod neustáleho kašľa, ale existuje podozrenie, že tento prejav môže byť psychosomatického charakteru. Vo svojej lekárskej práve konštatuje návrat fóbicko - úzkostnej poruchy - recidíva vyprovokovaná inadekvátnym prístupom biologickej matky.

Súd vo veci rozhodol aplikujúc ust. § 360 ods. 1, § 363, § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C. m. p.“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d/, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1 Civilného

sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), čl. 5, § 24 ods. 4, § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z. z.“).

Súd návrh otca na nariadenie zákazu styku matky s dieťaťom zamietol, majúc zato, že nie sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie zákazu styku matky s dieťaťom. Konštatoval, že v čase jeho rozhodovania sa maloletý nachádza vo faktickej starostlivosti otca, ktorý sa o neho riadne stará. Zo strany matky je prezentovaná výrazná snaha a vôľa obnoviť blízky citový vzťah s maloletým synom. Súd mal osvedčené, že styk matky s dieťaťom v Detskom centre Slovensko sa realizoval v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia zo dňa 30. 08. 2018, najprv za prítomnosti psychológa detského centra a otca, neskôr bez prítomnosti otca. Priebeh styku bol zo strany detského centra hodnotený pozitívne s tým, že matka maloletého nijako neohrozovala. Podľa tvrdení otca, po začatí realizácie styku bez jeho prítomnosti začalo mať maloleté dieťa opäť zdravotné problémy. Detská psychiatricka po vyšetrení maloletého dňa 15. 01. 2019 diagnostikovala recidívu fóbicko - úzkostnej poruchy.

Po zohľadnení nových skutočností súd zistil, že došlo k zmene pomerov, ktoré boli podkladom predchádzajúceho neodkladného opatrenia o dočasnej úprave styku. Po začatí realizovania styku v detskom centre bez prítomnosti otca sa u maloletého objavili zdravotné problémy, ktoré detská psychiatricka vyhodnotila ako návrat psychickej poruchy dieťaťa. Z doposiaľ osvedčeného stavu je teda zrejmé, že vzťah matky a mal. dieťaťa ostáva naďalej komplikovaný. Napriek tomu je potrebné, aby styk matky s maloletým bol zachovaný aspoň v minimálnej miere, kým nebude rozhodnuté vo veci samej. Vzhľadom na vek dieťaťa je dôležité, aby sa jeho citové väzby k obom rodičom pozitívne prehlbovali a najmä nezanikli ani k jednému z rodičov. Je dôležité, aby došlo k náprave narušeného vzťahu medzi maloletým dieťaťom a matkou. Zo správy Detského centra Slovensko považoval súd za osvedčené, že stretnutia s matkou maloletého neohrozujú. Dieťa s matkou komunikovalo spontánne, pokojne, bez strachu. Maloletý vníma ako bezpečnú osobu svojho otca, jeho neprítomnosť mu môže spôsobovať mierne napätie. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre novú dočasnú úpravu styku matky s dieťaťom. Súd zrušil predchádzajúce neodkladné opatrenie a nariadil nové neodkladné opatrenie upravujúce dočasne styk matky a maloletého, predovšetkým s ohľadom na zdravotný stav maloletého tak, aby nedošlo k úplnému odcudzeniu medzi matkou a dieťaťom, prihliadajúc na predchádzajúci priebeh realizácie styku a diagnózu dieťaťa. Súd preto upravil styk matky s maloletým v Detskom centre Slovensko v Z. za prítomnosti otca a psychológa detského centra. V detskom centre poznajú situáciu v rodine aj diagnózu dieťaťa a tak ako pri predchádzajúcom neodkladnom opatrení bude úlohou psychológa usmerňovať priebeh styku, svojou prítomnosťou a psychoterapeutickým prístupom bude dieťaťu nápomocný pri realizácii styku s matkou, pričom stála prítomnosť otca dodá maloletému pocit bezpečia. Aby nedošlo k úplnému prerušeniu súrodeneckých väzieb medzi maloletým P. a jeho bratom, súd povolil realizáciu styku matky s dieťaťom v sprievode mladšieho súrodenca O. L.. Súd mal za to, že za daných okolností takáto dočasná úprava styku postačuje na zabránenie úplného odcudzenia matky a dieťaťa.

2. Proti tomuto uzneseniu čo do výroku II. podala matka maloletého dieťaťa odvolanie, ktorým sa domáhala jeho zmeny spočívajúcej v úprave jej styku s maloletým v prítomnosti detského psychológa Detského centra Slovensko každý utorok v kalendárnom roku od 16:00 hod. do 18:00 hod. v Detskom centre Slovensko a každú tretiu sobotu v kalendárnom roku v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. tak, že si maloletého prevezme pred bydliskom otca a po ukončení styku otec maloletého prevezme pred jej bydliskom. Zároveň sa domáhala uloženia povinnosti otcovi aby v prípade, ak sa v určený čas nebude môcť s maloletým z akýchkoľvek dôvodov na strane maloletého, matky, prípadne otca stretnúť, poskytnúť jej náhradný termín stretnutia bez zbytočného odkladu, po odpadnutí dôvodov nemožnosti stretnutia. Zároveň sa domáhala uloženia povinnosti oznámiť si navzájom v prípade nemožnosti uskutočnenia styku zo závažných dôvodov túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku.

Odvolanie odôvodnila tým, že napadnuté uznesenie výrazne zasiahlo do jej rodičovských práv a práv dieťaťa, najmä do práva rodiča a dieťaťa byť spolu a do práva na stretávanie sa maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo zverené, ako aj do práva dieťaťa na udržiavanie pravidelného kontaktu s oboma rodičmi. Do nariadenia predmetného neodkladného opatrenia bola oprávnená stretávať sa s maloletým P. raz za týždeň, bola zabezpečená kontinuita stretávania sa a aj možnosť obnovenia vzájomného vzťahu matka a syn. Pri súčasnej frekvencii stretávania sa 1x do mesiaca, bez možnosti náhradného termínu, nemožno spravodlivo očakávať obnovu a zlepšenie ich vzťahu. Dala do pozornosti, že aj napriek predchádzajúcej úprave stretávania sa od vykonateľnosti uznesenia zo dňa 30. 08. 2018, t. j. od 11. 09. 2018, uskutočnilo spolu 10 stretnutí za 5 mesiacov, t. j. v priemere dve stretnutia za mesiac. Je otázne ako často sa uskutoční stretnutie v zmysle rozhodnutia napadnutým uznesením v prípade, že maloleté

dieťa bude v termíne stretnutia choré. Možnosť stretnúť sa s dieťaťom tak bude mať až o mesiac, čím sa intenzita ich vzťahu opäť naruší.

Poukázala na správy zo stretnutí realizovaných v Detskom centre Slovensko v Z., z ktorých nevyplýva negatívne hodnotenie stretnutí, jej správania, resp. reakcie maloletého P. na ňu, naopak tieto stretnutia vidia ako prospešné pre obe strany.

Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze jej styku s mal. P. bol podaný z dôvodu recidívy fóbicko - úzkostnej poruchy u mal. P. konštatovanej detskou psychiatričkou MUDr. A. D. v správach zo dňa 15. 01. 2019 a 29. 01. 2019, ako aj z dôvodu jej (podľa otca) nevhodného správania sa voči maloletému. Skutočnosť uvádzané otcom sú vo veľkej miere zveličené a podané skreslene zo subjektívneho pohľadu otca. Nezodpovedajú hodnoteniu, ktoré vyplýva z jednotlivých správ Detského centra Slovensko, tieto skutočnosti uvedené v návrhu sa rozchádzajú aj s tvrdeniami otca v jeho mailovej komunikácii adresovanej Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, najmä s jeho mailovou komunikáciou zo dňa 13. 12. 2018.

Pokiaľ ide o otázky, ktoré mala klásť P., a ktoré otec považuje za nevhodné, tieto sa P. pýtala jediný raz, a to dňa 11. 12. 2018. Boli položené zvlášť citlivo, ako poslednú položila otázku či sa jej P. bojí, na čo P. odpovedal, že sa nebojí! Uvedenými otázkami nemala v úmysle žiadnym spôsobom chlapcovi zhoršiť jeho stav, mala za to, že sa s ním rozpráva ako so svojím dieťaťom, s ktorým žila v jednej domácnosti šesť rokov. Po tomto stretnutí sa následne spolu stretli dňa 08. 01. 2019, toto stretnutie prebehlo rovnako pozitívne a bez komplikácií.

Pokiaľ otec vo svojom návrhu odkazuje na správu MUDr. D. zo dňa 15. 01. 2019, z predmetnej správy vyplýva, že návrat fóbicko - úzkostnej poruchy je len predpokladane, pravdepodobne vyprovokovaný inadekvátnym správaním matky. Teda pôvod, príčina diagnózy u mal. P., nie je jednoznačne, bez akýchkoľvek pochybností potvrdený, je len predpokladaný. MUDr. D. doložila na okresný súd lekársku správu zo dňa 06. 02. 2019, z ktorej vyplýva, že k zlepšeniu zdravotného stavu mal. P. došlo od 20. 09. 2018, pričom prvé stretnutie s ňou v detskom centre bolo realizované dňa 18. 09. 2019. Teda dva dni po tom, ako sa s mal. P. prvýkrát stretla po viac ako päťmesačnom odlúčení, bolo konštatované, že jeho zdravotný stav sa zlepšuje. Následne sa realizovali stretnutia v zmysle uznesenia zo dňa 30. 08. 2018. Posledné stretnutie v roku 2018 bolo realizované dňa 11. 12. 2018. V roku 2019 sa prvé stretnutie uskutočnilo dňa 08. 01. 2019. Počas vianočných sviatkov sa s mal. P. nestretla, nakoľko utorok pripadli na štátne sviatky a otec iný deň ako utorok, tak ako bolo určené v rozhodnutí súdu, stretnutie neumožnil. Stretnutie 08. 01. 2019 prebehlo v poriadku, P. na ňu reagoval pozitívne. Rovnako ani zo správ centra nevyplýva žiadne negatívne hodnotenie. Manželka otca navštívila MUDr. D. s mal. P. dňa 15. 01. 2019, t. j. takmer mesiac po stretnutí, na ktorom sa mala maloletého pýtať otázky. Na tomto stretnutí bol konštatovaný návrat fóbicko - úzkostnej poruchy vyprovokovanej jej inadekvátnym prístupom.

Zlepšenie zdravotného stavu mal. P. bolo teda konštatované po tom, ako sa s P. stretla v centre, po päťmesačnom odlúčení, naopak zhoršenie jeho stavu bolo konštatované po tom, ako s ňou nebol P. v pravidelnom kontakte a nevideli sa takmer mesiac (s výnimkou stretnutia 08. 01. 2019). Vystáva tu teda otázka, z akých dôvodov je návrat diagnózy spájaný s ňou, keď zhoršenie stavu maloletého bolo konštatované po tom, čo s ňou nebol takmer mesiac v osobnom kontakte a naopak zlepšenie jeho stavu bolo konštatované po tom, ako sa s ňou opäť začal stretávať. Je toho názoru, že zhoršenie jeho stavu môže byť aj reakciou na to, že boli opätovne odlúčení a ich stretávanie bolo prerušené. Fóbicko - úzkostná porucha v detskom veku bola maloletému diagnostikovaná v čase ich odlúčenia, kedy s ňou maloletý nemal žiadny kontakt, a teda ani nemala na neho žiadny výchovný vplyv, ani dosah. Príčina a dôvod tejto poruchy pritom nebola dosiaľ jednoznačne zistená a potvrdená. Nebolo potvrdené bez akýchkoľvek pochybností, že spúšťačom tejto poruchy je práve ona. Nie je preto na mieste prerušiť kontakt dieťaťa s matkou, resp. ho ani nijakým spôsobom obmedzovať na minimum, pokiaľ nie je jasne, bez pochybností riadne dokázaná príčina, dôvod a spúšťač poruchy diagnostikovanej u maloletého.

Matka v ďalšom namietala i rozpor odôvodnenia napadnutého uznesenia s II. výrokom uznesenia. Uviedla, že súd konštatuje, že zistil, že došlo k zmene pomerov, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie. Nie je však tomu tak, nakoľko maloletému P. bola táto porucha diagnostikovaná dňa 29. 05. 2018 a aj napriek tomu bolo nariadené neodkladné opatrenie zo dňa 30. 08. 2018, ktoré upravovalo ich stretávanie každý kalendárny utorok. Navyše zmenu pomerov nemožno považovať za osvedčenú, nakoľko žiadna zo správ, ktoré boli predložené zo strany otca, jednoznačne, bez pochybností, nepotvrdila pravú príčinu, dôvod poruchy, ktorá bola P. diagnostikovaná.

Nestotožnila sa ani s tvrdením súdu, že takáto dočasná úprava styku postačuje na zabránenie úplného odcudzenia matky a dieťaťa, nakoľko ide o veľmi minimálny rozsah stretnutí vzhľadom k tomu, aká úprava styku bola možná doteraz. Má za to, že ide o rozhodnutie, ktoré nechráni práva maloletého dieťaťa a nie je ani v záujme maloletého dieťaťa. Posledné stretnutie matky s mal. P. bolo realizované

dňa 05. 03. 2019, stretnutie prebehlo bez problémov. Nie je teda zrejmé, z čoho a z akých dôkazov súd vychádzal, keď dospel k názoru minimalizovať stretnutia dieťaťa s matkou. Nie je vhodné, žiaduce, aby bolo do stretávania ako bolo nariadené uznesením zo dňa 30. 08. 2018 žiadnym spôsobom zasiahnuté. Nie je ani potrebná prítomnosť otca na stretnutiach, vzhľadom na skutočnosť, že dieťa neohrozuje. Ide skutočne o minimálny čas, ktorý môže so svojim dieťaťom tráviť, preto nie je vhodné, aby na týchto stretnutiach bol otec. Čas, ktorý jej bol vymedzený na stretnutia má byť výlučne časom, ktorý môžu spoločne tráviť ako matka a dieťa.

Matka napokon poukázala tiež na to, že odlúčenie od staršieho súrodenca má negatívny vplyv aj na maloletého O. L., ktorý sa jej neustále pýta, kedy sa uvidí s P. a prečo sa nemôžu vídať častejšie. Vzhľadom na záver správy Detského centra Slovensko zo dňa 06. 02. 2019 je zároveň toho názoru, že by mohla určitú časť z kalendárneho mesiaca tráviť s maloletým synom P. sama, vo svojej domácnosti, spoločne aj s bratom O. L..

3. Otec maloletého ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky maloletého nevyjadrili.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362 C. s. p., § 7 C. m. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2 C. s. p., § 357 písm. d/ C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1, § 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal uznesenie okresného súdu v celom rozsahu (§ 65, § 66 C. m. p.) a toto podľa § 388 C. s. p. zmenil, majúc za to, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie ani pre jeho zrušenie.

5. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, odvolania matky a jej vyjadrenia v rámci odvolacieho konania, v ktorom zotrvala na skutočnostiach uvedených v odvolaní sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o potrebe zmeny doterajšej úpravy styku mal. P. s matkou. Námietku matky, že od poslednej úpravy styku s maloletým nedošlo k zmene pomerov, keď už v čase úpravy styku uznesením Okresného súdu zo dňa 30. 08. 2018 bola maloletému diagnostikovaná fóbicko - úzkostná porucha odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. I keď je pravda, že v čase vydania uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 30. 08. 2018, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenia týkajúce sa úpravy styku matky s mal. synom každý utorok v Detskom centre Slovensko so sídlom v Z. za prítomnosti psychológa centra a počas prvých dvoch mesiacov od vykonateľnosti rozhodnutia i za prítomnosti otca maloletého, bola u maloletého osvedčená existencia fóbicko - úzkostnej poruchy maloletého, je zrejmé, že súd pri úprave styku v tom čase vychádzal i z vyjadrenia detskej a dorastovej psychiatricky MUDr. D. o spolupráci na odstránení tejto poruchy systematickou desenzitizáciou (znižením citlivosti jedinca voči situáciám, ktoré v ňom vyvolávajú strach alebo úzkosť vypestovaním iných reakcií), postupne predĺžovanou expozíciou týmto situáciám - stretávanie sa dieťaťa s matkou od najkratšej doby a v prítomnosti otca + sociálneho pracovníka až po dosiahnutie optimálnej reakcie dieťaťa na prítomnosť matky. Pokiaľ následne, potom čo sa začala realizácia styku matky s dieťaťom bez prítomnosti otca, došlo k recidíve fóbicko - úzkostnej poruchy, predstavuje táto skutočnosť zmenu oproti stavu, kedy bolo nariadené neodkladné opatrenie ohľadne úpravy styku matky so synom práve za účelom dosiahnutia optimálnej reakcie dieťaťa na prítomnosť matky, čo zrejme nebolo úspešné. I keď dosiaľ nebola jednoznačne zistená a potvrdená príčina poruchy maloletého P., zdravotné prejavy sa objavili potom čo kontakt maloletého s matkou začal prebiehať bez prítomnosti otca, čo mohli vyvolať i otázky adresované maloletému a jej konanie, kedy maloletého bez ohlásenia vyhľadala v škole. I keď bežný človek môže vnímať otázky matky adresované maloletému ako neškodné, tieto mohli u maloletého, aj vzhľadom na jeho diagnózu, vyvolať obavu z toho, že ho matka odvedie z domácnosti otca, kde je spokojný, z čoho má maloletý, ako to vyplýva z obsahu spisu, strach. Z uvedeného dôvodu považoval i odvolací súd za dôvodnú zmenu doterajšej úpravy styku matky so synom.

6. Frekvenciu styku v zmysle napadnutého uznesenia - raz mesačne však odvolací súd nepovažoval za postačujúcu v záujme udržania a optimalizácie vzťahu matky so synom. Napriek tomu, že maloletý prezentoval obavu z toho, že ho matka odvedie, ako vyplýva zo správy Detského centra Slovensko na stretnutia s matkou sa teší, matka maloletého neohrozuje. Súdom určený styk matky s maloletým raz mesačne preto nepovažuje odvolací súd za dostatočný. Odvolací súd preto okrem prvého utorka v kalendárnom mesiaci upravil styk matky s mal. synom i počas tretej soboty v kalendárnom mesiaci, t. j. matka má možnosť styku s maloletým synom dvakrát do mesiaca.

7. Pokiaľ ide o styk matky so synom v prvý utorok v kalendárnom mesiaci, tento odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie upravil v Detskom centre Slovensko za prítomnosti psychológa detského centra, avšak bez prítomnosti otca. Vzhľadom na vek maloletého považoval odvolací súd za potrebné, aby mala matka možnosť vytvárať a prehľbovať svoj vzťah so synom bez otcovho vplyvu, keď záruku nad priebehom styku matky so synom v danom prípade poskytuje prítomnosť psychológa detského centra, ktorý môže byť matke naďalej nápomocný pri vytváraní vzťahu so synom. Je však potrebné, aby sa matka zdržala narážok na možný pobyt syna u nej (pokiaľ túto otázku neotvorí sám maloletý), prípadne otázok a vyjadrení, ktoré by boli spôsobilé vytvoriť vnútorný konflikt u maloletého, pokiaľ ide o jeho vzťah k matke, ale i otcovi. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, aj bežné otázky matky, nad ktorými by sa väčšina detí jeho veku ani nezamýšľala, môžu u maloletého vzhľadom na diagnostikovanú fóbicko - úzkostnú poruchu a rodinnú situáciu vyvolať úzkosť. Odvolací súd podotýka, že i keď k redukcii úpravy styku matky so synom došlo práve pre podozrenie z návratu fóbicko - úzkostnej poruchy po začatí realizácie styku matky s maloletým synom bez prítomnosti otca, práve z dôvodu redukcie stretávania sa matky so synom bez prítomnosti otca len raz mesačne a vzhľadom na zvyšujúci sa vek maloletého, ponechal i možnosť styku matky so synom bez prítomnosti otca, avšak za prítomnosti psychológa centra, kedy bude možné pozorovať i reakciu maloletého na odlúčenie sa od otca a jeho kontakt s matkou. Pokiaľ ide o obavy maloletého, je potrebné, aby otec spolupôsobil pri eliminácii obavy maloletého z toho, že ho matka odvedie a vysvetlil mu, že matka ho nechce odviešť, len ho chce vidieť a zahrať sa s ním, lebo ho má rada. Môže tiež zdôrazniť, že je tam predsa i psychológ centra a navyše i on je prítomný v budove centra.

8. Odvolací súd však považoval za vhodné poskytnúť matke a synovi i širšie možnosti stretnutia než len v obmedzených priestoroch centra, preto upravil styk matky so synom i každú tretiu sobotu v mesiaci, a to mimo Detské centrum Slovensko, ktorý styk však, vzhľadom na diagnostikovanú poruchu maloletého, upravil v prítomnosti otca, ktorého dieťa vníma ako bezpečný prvok. Otec si však musí uvedomiť, že právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe, v danom prípade matke, ktorá dieťa doteraz žiadnym spôsobom neohrozovala, nielen právo vidieť dieťa a právo na prístup k dieťaťu, ale aj právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania sa, preto by mal matke a synovi počas styku poskytnúť priestor a pokiaľ to nebude nevyhnutné, do priebehu stretnutia nezasahovať a toto ponechať v réžii matky. Odvolací súd zároveň dodáva, že i keď pre vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia bolo potrebné vymedziť časové hranice styku, uvedené rodičom nebráni (a odvolací súd to i odporúča), aby vyvinuli iniciatívu a podľa duševného rozpoloženia dieťaťa aktuálne reagovali na jeho potreby.

9. Pokiaľ matka v odvolaní namietala zásah do jej rodičovských práv a povinností, odvolací súd pri svojom rozhodovaní bral do úvahy, že jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchovu maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie si citových vzťahov je práve osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov, resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku druhého rodiča. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaistiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obom rodičom. Aj povinnosť dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom má však svoje výnimky, a to v prípade, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Ide o vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa a jediným kritériom pre takéto riešenie je aktuálna nevyhnutnosť a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Dôvodom na zákaz či obmedzenie styku môže byť potenciálna ujma na fyzickom alebo psychickom zdraví dieťaťa, či ujma v inej než zdravotnej oblasti (morálna, osobnostná a pod.). Práve návrat fóbicko - úzkostnej poruchy maloletého dieťaťa, ku ktorej došlo v čase realizácie styku matky s maloletým bez prítomnosti otca, je však v danom prípade tým dôvodom, pre ktorý odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie pristúpil k redukcii styku matky so synom. I keď v konaní nebolo zatiaľ jednoznačne preukázaná príčina návratu prejavov tejto poruchy, nemožno vylúčiť, že k uvedenému došlo práve v súvislosti s konaním matky, i keď neúmyselným a nevedomým. Práve výsledky priebehu jednotlivých stretnutí matky so synom v zmysle tohto uznesenia, ktoré sa budú konať jednak v prítomnosti otca, ako aj bez jeho prítomnosti, v určitom časovom odstupe, môžu byť podkladom pre ďalšie rozhodnutie či určenie, či jedným z faktorov majúcich vplyv na psychiku maloletého je i samotný kontakt s matkou. Ako bolo zároveň konštatované v minulosti, toto rozhodnutie je len rozhodnutím o

dočasnej úprave, neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, keď vo veci je potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, predovšetkým znalecké dokazovanie, na základe ktorého bude možné ustáliť optimálne riešenie úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a rozsah a formu stretávania sa dieťaťa s rodičom, ktorému nebude zverené do osobnej starostlivosti.

10. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a záverov odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 388 C. s. p. zmenil a matke umožnil styk s mal. synom tak ako je špecifikované vo výroku tohto uznesenia.

11. Odvolací súd zároveň, rovnako ako súd prvej inštancie, v záujme zabezpečenia bezproblémovej realizácie styku matky s maloletým synom upravil povinnosti rodičov v súvislosti s touto realizáciou, ako aj povinnosť rodičov oznámiť druhému z rodičov v dostatočnom predstihu prekážky brániace realizácii styku matky so synom najneskôr v lehote do 48 hodín pred začatím stretnutia, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti. Pre zachovanie vzťahu medzi súrodencami, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie povolil realizáciu styku matky s mal. P. v sprievode s jeho mladším bratom O. L., keď prítomnosť mal. O. môže zároveň zmierniť prípadné napätie počas styku matky s mal. P..

12. Vzhľadom na obmedzenú možnosť styku matky so synom počas mesiaca a častú chorobnosť maloletého zároveň odvolací súd uložil otcovi povinnosť v prípade nemožnosti realizácie styku matky s mal. P. z dôvodov spočívajúcich na strane maloletého alebo jeho otca poskytnúť matke náhradný termín stretnutia v rovnakom rozsahu a čase bezprostredne po odpadnutí prekážky brániacej v styku matky so synom, v prípade nemožnosti stretnutia v detskom centre i po dohode s pracovníkmi centra.

13. Odvolací súd týmto uznesením podľa § 121 C. m. p., v spojení s § 234 ods. 2 C. s. p. zmenil uznesenie Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/92/2017-369 zo dňa 30. 08. 2018, ktorým bol naposledy upravený styk matky so synom neodkladným opatrením, keď sa nestotožnil s výrokom súdu prvej inštancie o zrušení uvedeného uznesenia. Nakoľko súd prvej inštancie považoval naďalej za potrebné upraviť styk matky s mal. synom neodkladným opatrením, je zrejmé, že k zániku dôvodov pre nariadenie neodkladného opatrenia nedošlo, a teda ani neboli splnené podmienky pre jeho zrušenie. V dôsledku zmeny pomerov došlo len k potrebe úpravy styku matky s mal. synom iným spôsobom. Za daného stavu teda neboli splnené podmienky pre zrušenie uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, nakoľko potreba úpravy styku matky s mal. synom naďalej trvá, ale pre jeho zmenu.

14. Vo výroku I., ktorým súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zákazom styku matky s mal. P., ktorý nebol napadnutý odvolaním žiadneho z účastníkov konania, ponechal odvolací súd uznesenie okresného súdu nedotknuté, keď vo vzťahu k tomuto výroku súd po jeho preskúmaní podľa § 65 C. m. p. nezistil žiadne pochybenie súdu prvej inštancie.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko v prípade odvolaním napadnutého uznesenia nejde o konečné rozhodnutie vo veci. Vo veci bude ďalej konať okresný súd, ktorý v súvislosti s konečným rozhodnutím rozhodne aj o trovách konania spojených s konaním o neodkladnom opatrení.

16. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 C. m. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)